

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Sponsalia fiunt quattuor modis

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

rustici q̄ talis infans cū felicitate z cū om̄i prosperitate circūdat. Et vltim⁹
us dicit q̄ talis secūda est applicata vmbilico pueri cū vna parte z p ob
stetricēs secreta diuidit a puero z p eadē remittit ad locū p̄suetū. z dicit
vltim⁹ q̄ tales mulieres p partū h̄nt immūdiā sibi attractā. z q̄ ab eccl̄
lesia z ab introitu eccl̄ie p rēpus ab eccl̄ia deputatū sequestrare s̄t. Tan
dem vero finito tpe deputato veniētes ad eccl̄iam p benedicte a q̄ aspersi
onē purificātur ab immūdiā corp̄is attracta p ptū z secūdinā. z p sacer̄
dote introducūt ad designādū vnitatē illaz cū eccl̄ia.

Tercio notādū q̄ mulier d̄ p̄muniri cū p̄fessione z cōicātōne d̄nica
vt l̄a p̄tendit. z hoc est p̄terea qz ip̄a mulier tpe ptus est in articulo mor̄
tis p̄stituta. qz nullū aial intantū patit in ptu sicut mulier. Et rō est ista.
qz q̄to plus sensus delicat⁹ est de tāto plus patit. z q̄ passio xp̄i maxima
fuit. z hoc ideo qz eius p̄plexio fuit nobilissima. Et q̄ cū hō inter oia aia
lia sit aial nobilissimū. q̄ mulier plus patit in ptu q̄ aliq̄d aliud aial. q̄ ip̄a
patit intantū qz ip̄a timet periculū mortis se inire. q̄ sequitur de p̄mo ad vltim⁹
mū qz ip̄a mulier d̄ p̄muniri cū p̄fessione z cōicātōne. **Q**uo q̄ est sciendū
qz pena siue passio est duplex. Nā quedā est pena cōis. z qdā est p̄cularis.
Cōis est viri z mulieris simul. z ista est pena necis. vñ in Genesi. d̄ns dixit
ad eū z adā. In quacūqz hora comederitis zē. morte moriemini. Alia ē
pena siue passio p̄cularis. z est t̄m mulieris. vt habet in Gen. nā ip̄a mu
lier p̄mo consentit d̄yabolo in paradiso in mor̄su pomi z tradidit viro. vñ
d̄ns dixit. In dolore paries. z sic oēs mulieres patiūtur in partu. Igit colla
git de p̄mo ad vltimū qz mulieres debēt esse p̄munite cū sacramēto eccl̄ie
Et iā ideo mulieres debēt esse p̄parate cū sacramēto p̄ter remouere in ho
nestatē. qz maxime inhonestū esset si sacerdos illis r̄p̄ibz mulieres visitaret
etiā hoc maxime fieri d̄ p̄ter reuerentiā sacramēti. qz in tpe ptus mulie
res maxime s̄t immūde. iō an̄ tps ptus debēt p̄munire se cū corpe xp̄i

Ultimo notādū. qz infans iacēs siue inclusus in secūda. sicut medi⁹
ei dicit. tūc in tali caput ei⁹ est sursum h̄ns cubitos suos sup genua z quā
libet manū ad vnū oculū z mēbra subtiliter p̄glutinata. z qñ tps parienti
affuerit. si debita generatio fit tūc secūda trāsfert sic qz p̄mo nascit caput
et si tūc aliter fieret generatio nō fieret debita. z mulieri est valde periculo
sum si forsitan mortē posset euadere. Et ideo qdā mulieres grauius labo
rant qz alie. p̄ter diuersum modū secūdine. i. diuersum modum embriōnis
Et ideo ne forte mulier ex periculo mortē pueniret tūc littera p̄mo suadet
sibi p̄muniri cū sacramētis eccl̄ie. Alij autē sic dicit qz infans inclusus in se
cūda iacet in matrice sub pectore pendens sursum cū capite ad unū ve
ro cū pedibz z nō extensus. imo mēbra p̄stricte sunt. ob hoc ne mulier leda
tur nimū z tpe ptus nō simul z semel exit. sed qdā mēbra p̄ p̄us. z qdā
p̄ posterius. z ideo si debito mō fit generatio tūc talis ptus trāsfert. ita qz
suprema pars tendit ad unū. z inferior ps tendit sursum. ita qz p̄mo na
scitur caput. postea alia mēbra Et si hoc mō infans p̄ducitur ad esse tūc
mulieres nō multū patiūtur. qz iste est debitus modus parienti. vt dicit
physici. Et si aliter fit generatio ita qz p̄mo nascit manus vel aliud mēbrū
ita qz nō p̄mo nascit caput. tūc ibi est indebitus modus parienti. Et qñ sic
fit tūc mulieres grande z maxime patiūtur in partu. z qñqz dubium est

Summula Raymūdi.

utrum ipse cum infantibus potest euadere mortem. Partu vero facto matris que erit per vuluam in locum eius reuertit per astuciam obstetricum. Et ideo sequitur illud quod supra preterit. videlicet quod ante partum mulieres in partu debent se premunire cum sacramentis ecclesie. ut gratia diuine maiestatis eis in suis laboribus et doloribus subueniat. quod valde inhonestum est quod sacerdos deteret eas visitare in partu cum sacramentis ecclesie. quod si hoc fieret tunc quodammodo fieret irreuerentia sacramentis. quod non debet fieri. Isto tamen non obstante si contingit casualiter tunc ipse sacerdos licite potest eas visitare. ne absque confessione periret et conuictioe decederent. Sed tamen cautiore est quod sacerdotes moneant has mulieres quod se ante partum preparent cum sacra premonitione propter causas assignatas. et hoc est de intentione littere. Et hec dicta de primo libro sufficienter.

Liber secundus huius totius tractans de matrimonio et de casibus que sequestrant matrimonium.

Hoc declarabo que sunt sponsalia scripto
.i. in hoc libro s^e in iure confirmata
s^e datus .i. pecunia s^e facta
Anulus autem arra data vel promissio simplex
s^e factum cum promissione .i. matrimonium

Aut iuramentum faciunt sponsalia carnis

quatuor enumerata s^e matrimonij

Hec preeunt copulam

Iste est liber secundus huius summe. in quo autor vult determinare de matrimonio et de eius effectibus. et peruenit ad precedentem litteram sic. Postquam magister determinauit de quibusdam sacramentis. videlicet de sacra eucharistia. et extrema unctione. baptismo. et de confirmatione. Hic in presenti secundo libro vult determinare de matrimonio et de eius effectibus. Et diuidit in duas partes. In prima determinat de matrimonio. In secunda incidentaliter ponit quedam notabilia de sacris ordinibus. Secunda ibi (Omne pertrahere etc.) Prima pars adhuc diuiditur in duo. primo determinat de matrimonio. secundo ponit persuasiones circa matrimonium vitales. Secunda ibi (Si gregis alterius) Primum punctum adhuc in duo. primo facit quod dictum est. Secundo ponit quedam incidentia matrimonium impediencia. ibi (Reddere si coitu) Partes patebunt in processu littere. Quartum ad primam partem de sic. quod sponsalia fieri habent quatuor modis. Primo per anuli dationem. Secundo per dona et clemencia sine per pecuniam. ut per aurum vel argentum vel per villas aut hmoi. Tertio sponsalia habent fieri per simplicem promissionem. Quarto per iuramentum. ut quando aliquis iurat quod aliquam vellet ducere in uxorem. et ista e converso iurat quod velit ipsum ducere in virum. Et hec sponsalia debent precedere matrimonium.

Notandum circa litteram secundam Johem andree in summa sua. sponsalia sic debent scribuntur. Sponsalia sunt promissiones futurarum nuptiarum ad ipsa perficienda. ut dicendo. ego ducam te in uxorem. Et dicuntur sponsalia a verbo spondeo des. quod idem est quod promitto. quod ibi vir et mulier promittunt sibi inuicem fidem.

Pro quo sciendum quod sponsalia secundum textum sunt quatuor modis. Primo sponsalia celebrantur per anuli dationem. ut quando sponsus tradit sponse anulum. Secundo